

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urtos/8/2018
Identifikačné číslo spisu:	9018200101
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9018200101.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci odsúdeného I. Q., pre zločin ťažkej lúpeže podľa § 142 ods. 1, § 143 Trestného zákonníka Rakúskej republiky, v konaní o osvedčení, resp. neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí 24. októbra 2018 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného I. Q. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1Ntc/13/2012, z 5. septembra 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1Ntc/13/2012, z 5. septembra 2018 a Krajskému súdu v Bratislave u k l a d á, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením z 5. septembra 2018, sp. zn. 1Ntc/13/2012 rozhodol tak, že podľa § 18 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z., § 416, § 417 ods. 1 Trestného poriadku, § 68 ods. 2 Trestného zákona sa odsúdený I. Q., nar. XX. L. XXXX v Q., trvale bytom W. XX, Q., v skúšobnej dobe uloženej uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1Ntc/13/2012, z 11. mája 2016, pri podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov uloženého mu rozsudkom Krajského súdu Wiener Neustadt, sp. zn. 37 Hv 52/10v, zo 6. mája 2010, právoplatného dňa 11. mája 2010, ktorý bol uznaný rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1Ntc/13/2012, zo 14. novembra 2012, neosvedčil a zvyšok trestu odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok a 9 (deväť) mesiacov a 14 (štrnásť) dní vykoná.

Svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil na tom základe, že odsúdený I. Q. sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neosvedčil z dôvodu, že sa dopustil úmyselnej trestnej činnosti prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona na podklade právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo 7. septembra 2017, sp. zn. 6T/8/2017 a štyroch priestupkov na úseku dopravy. Odsúdený preto nedisponuje nevyhnutnou mierou zodpovednosti a nemá vytvorené dostatočné zábrany, vďaka ktorým by sa dokázal vyvarovať ďalšieho porušenia zákona. Výkonanie verejného zasadnutia dňa 5. septembra 2018 v neprítomnosti odsúdeného krajský súd odôvodnil tým, že termín verejného zasadnutia bol odsúdenému doručený na adresu matky

odsúdeného W. XX, Q., ktorú uviedol ako adresu na doručovanie. Zásielka sa krajskému súdu vrátila s poznámkou „neprevzatá v odbernej lehote“ dňa 11. júla 2019, a preto podľa § 66 ods. 5 Trestného poriadku bola uplatnená fikcia doručenia (č. l. 168 spisu, č. l. 171 a nasl. spisu) .

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený I. Q. prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. Emílie Matrtajovej, advokátky v Bratislave, sťažnosť.

V písomnom odôvodnení sťažnosti odsúdený namietol, že o termíne verejného zasadnutia nebol informovaný a nemohol sa preto riadne vyjadriť k dôkazom, ktoré si zadovážil krajský súd. Krajský súd konal bez vedomia odsúdeného o termíne verejného zasadnutia. K výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, podľa ktorého sa odsúdený počas plynutia skúšobnej doby dopustil štyroch priestupkov na úseku dopravy uviedol, že pracuje ako taxikár a teda určite sa nedopustil úmyselného skutku. Je otcom dvoch maloletých detí, ktoré sú odkázané na jeho pomoc, nakoľko je jediný živiteľ rodiny a manželka je dlhodobo chorá a premena podmiennečného trestu je neprimerane prísna a mala by závažné dôsledky aj na rodinu odsúdeného, ktorá sa ničím neprevinila. Odsúdený by stratil prácu a bolo by oveľa ťažšie zaradiť sa do normálneho života aj s poukazom na vek odsúdeného. Nie každé porušenie právnych noriem automaticky zakladá dôvod pre vyslovenie neosvedčenia sa odsúdeného v skúšobnej dobe a vždy je potrebné skúmať správanie odsúdeného v skúšobnej dobe komplexne. Výnimočne môže súd vzhľadom na okolnosti ponechať podmiennečne odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu a súčasne môže ustanoviť nad odsúdeným probačný dohľad, primerane predĺžiť skúšobnú dobu a ustanoviť doteraz neuložené primerané obmedzenia, alebo primerané povinnosti smerujúce k tomu, aby viedol riadny život (č. l. 180 - 181 spisu).

Sťažnosť odsúdeného bola zaslaná na vyjadrenie prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave, ktorá sa do času konania neverejného zasadnutia k podanej sťažnosti nevyjadrila (č. l. 183 spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený zistil, že sťažnosť odsúdeného proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu je prípustná (§ 185 Trestného poriadku), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Trestného poriadku) a v zákonom stanovenej lehote a na mieste v súlade s ustanovením § 187 Trestného poriadku, a preto na podklade podanej sťažnosti v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona ak podmiennečne prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná.

Podľa § 10 ods. 12 Trestného poriadku ak z povahy veci nevyplýva niečo iné, obvineným sa rozumie aj obžalovaný a odsúdený.

Podľa § 18 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zák. č. 549/2011 Z. z.“) súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 29 zák. č. 549/2011 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok.

Podľa § 416 Trestného poriadku o tom, či sa podmiennečne prepustený osvedčil alebo či sa zvyšok trestu vykoná, rozhoduje súd na verejnom zasadnutí. Rozhodnutie, že sa podmiennečne prepustený

osvedčil, môže so súhlasom prokurátora urobiť aj predseda senátu.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku do vlastných rúk sa doručuje obvinenému obžaloba a predvolanie.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného poriadku ak nebol adresát zásielky, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, zastihnutý na adrese, ktorú na tieto účely uviedol, zásielka sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje, a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel; toto neplatí, ak ide o doručenie obžaloby, uznesenia o podmienечnom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu.

Podľa § 292 ods. 1 Trestného poriadku predseda senátu predvolá na verejné zasadnutie osoby, ktorých osobná účasť na ňom je nevyhnutná. O verejnom zasadnutí upovedomí prokurátora, ako aj osobu, ktorá svojím návrhom dala na verejné zasadnutie podnet, a osobu, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím. Ak mladistvý obvinený v čase konania verejného zasadnutia nedovŕší devätnásť rok svojho veku, upovedomí sa aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Predseda senátu o verejnom zasadnutí upovedomí aj obhajcu, splnomocnenca a zákonného zástupcu. K predvolaniu alebo upovedomeniu pripojí rovnopis návrhu, ktorým bol na verejné zasadnutie daný podnet.

Podľa § 293 ods. 3 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5 .

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri plnení prieskumnej povinnosti považuje postup krajského súdu pri rozhodovaní o osvedčení, resp. neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmienечného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody za procesne správny a v súlade so zákonom, keď určil podľa § 416 Trestného poriadku pre rozhodnutie termín verejného zasadnutia a zadovážil všetky rozhodné skutočnosti pre svoje rozhodnutie podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona; krajský súd však pochybil, keď vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti odsúdeného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. Námitka odsúdeného je čo do jej základu v tomto smere preto opodstatnená.

Trestný poriadok prítomnosť na verejnom zasadnutí bližšie upravuje v § 293 Trestného poriadku. Ustanovenie § 292 ods. 1 Trestného poriadku o príprave verejného zasadnutia výslovne neupravuje otázku prítomnosti obvineného (odsúdeného) na ňom. Nutnosť jeho účasti je potrebné posudzovať podľa toho, či súd v zmysle § 292 ods. 1 Trestného poriadku odsúdeného na verejné zasadnutie predvolal, alebo či ho len o verejnom zasadnutí upovedomil. Vychádzajúc zo zákonnej úpravy možno konštatovať, že predvolanie na verejné zasadnutie prichádza do úvahy v prípade osôb, ktorých osobná účasť na ňom je nevyhnutná.

Z predloženého spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že odsúdený I. Q. bol na verejné zasadnutie odvolacieho súdu predvolaný. Predsedníčka senátu krajského súdu explicitne uviedla, že predvoláva odsúdeného (č. l. 164 spisu), pričom predvolanie na termín verejného zasadnutia krajského súdu na deň 5. septembra 2018 preukázateľne odsúdený neprevzal. Z obsahu spisu je zrejmé, že odsúdený zásielku, ktorej obsahom bolo predvolanie na verejné zasadnutie, neprevzal v odbernej lehote (č. l. 163 spisu). Odsúdený I. Q. sa na verejnom zasadnutí Krajského súdu v Bratislave nezúčastnil, pričom predsedníčka senátu po zistení prítomnosti a otvorení verejného zasadnutia vykonala verejné zasadnutie v neprítomnosti odsúdeného a opätovne v zápisnici o verejnom zasadnutí uviedla, že odsúdený bol predvolaný (č. l. 168 spisu). Konfrontujúc predvolanie so zápisnicou z verejného

zasadnutia a s odôvodnením uznesenia je zrejmé, že zámerom predsedníčky senátu krajského súdu bolo predvolať odsúdeného na verejné zasadnutie, nie ho len upovedomiť o termíne. Keďže sa predsedníčka senátu rozhodla pre túto formu účasti odsúdeného a obmedzila sa len na konštatovanie, že termín verejného zasadnutia bol odsúdenému doručený fikciou doručenia, takýto postup nebol správny, nakoľko krajský súd zároveň neskúmal splnenie podmienok vykonania verejného zasadnutia v neprítomnosti odsúdeného podľa § 293 Trestného poriadku (odôvodnenie v tejto časti absentuje).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súvislosti s posúdením účasti odsúdeného na verejnom zasadnutí poukazuje na obsah predvolania na verejné zasadnutie konané dňa 5. septembra 2018: „Vaša prítomnosť na verejnom zasadnutí je nevyhnutná. (č. l. 164 spisu)". Z jeho obsahu je zrejmé, že (okrem toho že odsúdený bol na verejné zasadnutie predvolaný) že prítomnosť odsúdeného je nevyhnutná.

Už len z dôvodu, že odsúdený bol na verejné zasadnutie predvolaný a nie upovedomený o termíne verejného zasadnutia, nemohol krajský súd vykonať verejné zasadnutie bez prítomnosti odsúdeného. Vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti odsúdeného je totiž podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku viazané nielen na podmienku riadneho a včasného doručenia upovedomenia (zjavne nemôže ísť o predvolanie uvádzané v tomto ustanovení lebo v takom prípade vzhľadom na vyššie uvedené, by možnosť vykonania verejného zasadnutia v neprítomnosti bola vylúčená vždy) ale aj na to, že odsúdený bol o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti poučený. Ide o kumulatívne podmienky, a preto musia byť splnené súčasne. V posudzovanej veci odsúdenému bolo dané poučenie, že jeho prítomnosť je nevyhnutná, a preto krajský súd vykonaním verejného zasadnutia v neprítomnosti odsúdeného porušil zákon v ustanovení § 293 ods. 3 Trestného poriadku. Ak sa predsedníčka senátu krajského súdu rozhodla odsúdeného na verejné zasadnutie predvolať, dala tým jednoznačne najavo, že jeho osobná účasť na ňom je nevyhnutná (§ 292 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá) a že bez jeho prítomnosti nemôže vec rozhodnúť (Rozhodnutie č. 6 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 1/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že vykonaním verejného zasadnutia v neprítomnosti odsúdeného nesmie byť konanie ako celok dotknuté v takej miere a takým spôsobom, aby bolo pozbavené podstatných rysov a štandardov spravodlivého procesu. Právo odsúdeného osobne sa zúčastniť konania pred súdom je totiž i v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva považované za základný prvok práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.

Úlohou krajského súdu s ohľadom na uvedené závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bude opätovne vykonať verejné zasadnutie za splnenia zákonných podmienok, vytvoriť priestor pre účasť odsúdeného podľa úmyslu krajského súdu predvolať odsúdeného a opätovne sa zaoberať osvedčením, resp. neosvedčením odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody posudzujúc podmienky podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.